

# Koningslijst.nl



Verantwoording

## Inhoud

De eerste vorst van de 3 <sup>de</sup> dynastie.....	2
Plaatsing van de vorsten.....	3

Verantwoording

## De eerste vorst van de 3<sup>de</sup> dynastie

Er is discussie over wie de eerste vorst van de 3<sup>de</sup> dynastie was, Nebka of Djoser. Clayton schrijft hierover: 'Over de eerste koning van de 3<sup>de</sup> dynastie, Sanacht (ook wel Nebka genoemd), is weinig bekend...'<sup>1</sup> Reynders, Ikram en Grimal plaatsen in hun chronologie Nebka ook voor Djoser. Baker schrijft hierover: 'De canon van Turijn plaatst hem direct na Chasechemoey en direct voor Djoser. De Abydoslijst komt overeen met de canon, net als de lijst van Manetho. De Saqqaralist vermeldt echter dat Nebka Sechemchet opvolgt, en dat hij daarmee de derde koning van de 3<sup>de</sup> dynastie zou zijn. Ook plaatst het verhaal in Papyrus Westcar koning Nebka na Djoser. Archeologisch bewijs komt overeen met de Saqqaralist en de papyrus.'<sup>2</sup>

Grimal schrijft het volgende: 'Koning Djoser was niet de eerste heerser van de 3<sup>de</sup> dynastie... er zijn redelijke gronden om aan te nemen dat de eerste koning van de 3<sup>de</sup> dynastie feitelijk Nebka is geweest, die wordt genoemd in papyrus Westcar. ... Er is echter niets bekend over het bewind van Nebka, aangezien zijn sectie ontbreekt in de Palermosteent. Nebka en Djoser zouden ongeveer even lang hebben geregeerd. Hun afkomst is niet gedocumenteerd; het is mogelijk dat Djoser de broer of zoon van Nebka is geweest.'<sup>3</sup>

Dodson schrijft: 'Na Djoser wordt de opvolging onzeker. Hij werd waarschijnlijk opgevolgd door Nebka waarvan eerder werd gedacht dat hij de grondlegger was van de 3<sup>de</sup> dynastie en de eerste vorst die zijn naam in een cartouche schreef.'<sup>4</sup> En: 'De ontdekking van zegels met de Horusnaam Netjerchet – met zekerheid te identificeren als Djoser – in de tombe van Chasechemoey in Abydos, maakt duidelijk dat Nebka niet voor Djoser geregeerd kan hebben.'<sup>5</sup>

Verner schrijft: "...tegenwoordig denken de meeste egyptologen de Nebka regeerde in de tweede helft van de 3<sup>de</sup> dynastie."<sup>6</sup>

Drayer plaatst Nebka ook na Djoser, maar niet direct erna. Hij schrijft: 'Djoser is eenduidig als opvolger van Chasechemoey en de eerste vorst van de 3<sup>de</sup> dynastie aan te wijzen.' En: 'Nebka moet niet de onmiddellijke opvolger van Djoser geweest zijn.' Hij voert verder indirect bewijs aan gebaseerd op inscripties om Nebka direct voor Hoeni te plaatsen.<sup>7</sup>

---

<sup>1</sup> Clayton, P. (2006), *Chronicle of the pharaohs*, p32

<sup>2</sup> Baker, D. (2008), *The encyclopedia of the egyptian pharaohs, volume I*, p347

<sup>3</sup> Grimal, N. (2005), *A history of Ancient Egypt*, p63

<sup>4</sup> Dodson, A. (2015), *Monarchs of the Nile, 3rd rev.*, p24

<sup>5</sup> Dodson, A. (2021), *First Pharaohs*, p64

<sup>6</sup> Verner, M. (2009), *The pyramids*, p105

<sup>7</sup> Drayer, G. (1998), *Der erste König der 3. Dynastie*, p33/34

## Verantwoording

Tijdens een schriftelijke dialoog met Dodson op 5 januari 2023 schrijft hij: 'Mijn plaatsing van Djoser is gebaseerd op Drayer, maar ik heb een voorkeur om Sechemchet direct na Djoser te plaatsen. Dat betekent dat ik Sanachte verder naar onder in de dynastie moet plaatsen. Maar er is geen definitieve data voor welke optie dan ook en de volgorde tussen Djoser en Hoeni is in essentie giswerk!'

## Plaatsing van de vorsten.

Dodson schrijft hierover: 'De 3<sup>de</sup> dynastie is in veel opzichten net zo obscuur als de 2<sup>de</sup>. De plaatsing en identificatie van de vorsten blijft problematisch. De verschillende koningslijsten tonen de omvang van het probleem. ... Het koppelen van de lijst van Manetho met de andere koningslijsten geeft diverse problemen. Deze lijst bevat dubbel zoveel vorsten en de namen zijn lastig te koppelen aan die uit de andere lijsten. Akhes kan een foutieve plaatsing zijn van een vorst uit de 2<sup>e</sup> dynastie en de rest van de namen op Manetho's lijst hebben geen duidelijke equivalenten. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de al corrupte staat van beschikbare bronnen voor deze dynastie, al in tijden van het Nieuwe Rijk, gezien de verwarring over de plaatsing van Nebka en de aanwezigheid van "koningen" die feitelijk gewoon notaties van open plaatsen waren in de brondocumenten.'<sup>8</sup>

Abydos	Saqqara	Turin	Manetho
Nebka	—	Nebka; [...] yrs	Necherôphês; 28 yrs
Djoser-sa[...]	Djoser	Djoser-itet; 19 yrs	Tosorthros; 29 yrs
—	—	—	Tyr(e)is; 7 yrs
—	—	—	Mesôkhris; 17 yrs
—	—	—	Sôyphis; 16 yrs
Teti	Djoser-teti	Djoser-ty; 6 yrs	Tosertasis; 19 yrs
—	Nebkare	—	Akhês; 42 yrs
<i>sgs</i>	—	[ <i>hwdf</i> ]3; 6yrs	Sêphuris; 30 yrs
Neferkare	Huni	Hu[ni]; 24 yrs	Kerpherês; 26 yrs

Afbeelding 1: Verschillende Koningslijsten. Bron: Dodson, A., *First Pharaohs*.

Drayer komt op basis van zijn onderzoek uit op de volgende lijst:

<sup>8</sup> Dodson, A. (2021), *First Pharaohs*, p64

# Koningslijst.nl



Verantwoording

Djoser	<i>Dsr</i>	Horus <i>Ntrj-ht</i>
(Horus) Sechemchet	<i>Dsr-ttj/Dsr.tj</i>	Horus <i>Shm-ht</i>
(Horus) Chaba	<i>(Nfr-k3-Rʿ) ??</i>	Horus <i>Hʿj-bs</i>
Nebka	<i>Nb-k3-Rʿ/Nb-k3</i>	Horus <i>Z3-nht</i>
Huni	<i>Hwnj</i>	Horus <i>Q3j-ḥdt ?</i>

**Afbeelding 2: Plaatsing vorsten van de 3<sup>de</sup> dynastie.**  
**Bron: Drayer, G., Der erste König der 3. Dynastie.**

Omdat Dodson aan ons aangaf dat de volgorde tussen Djoser en Hoeni giswerk is en hij Nebka na Djoser-ti/Sechemchet plaatst, doen wij dat ook. Met de aantekening dat Nebka net zo goed direct voor Hoeni geplaatst kan worden.

